

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי

13 בינואר 2013

ת"א 14706-01-11

התובעת: ג'רוזלם פוסט בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד אשר אקסלרד, ענת צדוק-וינגורט

נגד

הנתבע: אריאל ירוזולימסקי
ע"י ב"כ עו"ד מתן שוק

פסק דין

א. התביעה וההליכים שבעקבותיה

1. ענייניו של פסק דין זה בתביעה אשר ב"פתח דבר" שלה נאמרו הדברים הבאים:

"עניינה של תובענה זו הוא ניצול מחפיר של עובד במשרת אמון, אשר הועסק ב'הסכם עבודה אישי' בתפקיד 'צלם הבית' של התובעת, קרי, הצלם העיקרי, וקיבל תמורת עבודתו מן התובעת תנאי העסקה מפליגים, הכוללים שכר גבוה במיוחד ומימון כלל ההוצאות, לרבות הוצאות האופנוע, המצלמה, הפלאפון והביפר, אשר שימשו אותו לצורך ביצוע עבודתו. בתמורה, ועל פי הסכם ההעסקה המחייב בין הצדדים, היה על הנתבע להעביר לידי התובעת את כל (!!) הצילומים שצילם במסגרת עבודתו אצלה, עד האחרון שבהם (!!). ואולם, הנתבע, בניגוד גמור ל'הסכם העבודה האישי' ולאחר שקיבל מן התובעת את מלוא השכר וההטבות הנלוות, עשה דין לעצמו והעביר לידי מעבידתו רק חלק מזערי ממאות אלפי הצילומים שצילם, כשהוא מחליט שרירותית, ככל העולה על רוחו, אילו מן הצילומים שצילם עבורה 'רלוונטיים' ו/או 'טובים', כטענתו, ומסרב להעביר לידיה את כלל הצילומים. במעשיו אלה, העולים כדי הפרה יסודית של ההסכם הקיים בין הצדדים, וניצול משווע של עובד את מעבידתו, את ההשקעה הכלכלית שהשקיעה ואת האמון המלא שנתנה בו, גרם וגורם הנתבע לתובעת נזקים של ממש, בממון ושלא בממון,

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי

13 בינואר 2013

ת"א 11-01-14706

כשהוא פוגע פגיעה קשה בזכויותיה, כמפורט בהרחבה להלן, ונוטל לעצמו את רכושה, פשוטו כמשמעו, בלא סמכות ובניגוד להסכם המחייב ולכל דין".

2. בהמשך למצוין לעיל עותרת התובעת בכתב התביעה לסעדים הבאים: צו עשה המחייב את הנתבע להעביר הצילומים לתובעת, צו לתפיסת נכסים ולחיפוש חומר מחשב, חיוב הנתבע במתן דין וחשבון לגבי צילומים שביצע במסגרת עבודתו אצל התובעת, צו מניעה שיאסור על הנתבע לבצע פעולות בצילומים הנדונים וכן סעד כספי שהועמד לצרכי אגרה על מיליון ש"ח.
3. מתברר כי התביעה דגן היא אחת מני תביעות לא מעטות בין הצדדים. ניסיון להסדרת מכלול הסכסוכים בהליך גישור לא צלח. לפיכך לא היה מנוס מקיום ההליכים בתיק דגן. בקשר להליכים אלה הוסכם כי "התובעת אינה עותרת לסעד מדיני העבודה ולא ייפסק לזכותה סעד כזה בתיק דגן ובהמשך לכך אין צורך בבקשות בהקשר זה". הוסכם עוד כי "שני הצדדים שומרים על כל הזכויות והטענות לגבי כל הטענות המקדמיות באופן שלאחר הבירור העובדתי ניתן יהיה לטעון כל מה שכל צד ימצא לנכון" (ראו לגבי הסכמות אלה פרוטוקול קדם המשפט מ-28.11.11).
4. הצדדים הגישו תצהירי עדות ראשית כדלקמן: מטעם התובעת הוגש תצהיר עדות ראשית של רונית חסין, שהיא מנכ"לית התובעת מאז שנת 2005. מטעם הנתבע הוגשו תצהיר שלו וכן תצהיר של הירש (בנימין צבי) גודמן, ששימש סגן יו"ר התובעת בשנת 1999 וקיבל את הנתבע לעבודה כ"צלם הבית" של התובעת.
5. בדיון הוכחות שהתקיים ב-24.6.12 נחקרו המצהירים על תצהיריהם, ובהמשך נתאפשרו הגשתה של ראיה נוספת והגשת סיכומים במתכונת תלת שלבית ולאחר מכן בת ארבעה שלבים, כדי ששני הצדדים יוכלו למצות ראיותיהם וטיעוניהם (ראו פרוטוקול, ע' 3 וע' 22 וכן החלטות מ-8.8.12 ומ-14.10.12).

**בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי**

13 בינואר 2013

ת"א 11-11-14706

6. לאחר שהצדדים מיצו טענותיהם (ראו לעניין זה גם "מודעה" שהגיש הנתבע ב-14.10.12) הוכשרה הקרקע להכרעה במה שעל הפרק.

7. כאן המקום לציין כי לעומת הסעדים הרבים ומרחיקי הלכת שהתובעת עתרה להם בכתב התביעה (שפורטו לעיל, בסעיף 2), הרי שבסיכומיה בא צמצום משמעותי ובמסגרתם (בסעיף 72) היא עותרת רק לסעדים כדלקמן:

- "א. לחייב את הנתבע להעביר לידי התובעת את כל הצילומים שצילם עבורה במשך שנות העסקתו על ידה, הנמצאים בחזקתו ואו מי מטעמו ואו בשליטתו.**
- ב. לאסור על הנתבע לבצע כל פעולה שהיא בכלל הצילומים השייכים לתובעת, לרבות עשיית עסקאות בהם, מכל מין ואו סוג שהוא.**
- ג. לחייב את הנתבע בפיצוי התובעת על סך כולל של 1,000,000 ש"ח."**

ב. התרשמות כללית ותוצאה סופית

8. לאחר שקילת המכלול הגעתי למסקנה כי יש להצטער מאוד על מכלול ההליכים שבתיק דגן ועל מה שנלווה אליהם. הרושם הברור שהתקבל אצלי הוא ששני צדדים מכובדים שהשכילו לעבוד יחדיו וליהנות זה מזה במשך שנים לא הצליחו לפעול באורח דומה בעת שדרכיהם אמורות היו להיפרד. לעת פרידה באו התעקשויות מיותרות ובהמשך להן הליכים משפטיים מיותרים ולפחות מנופחים מעבר למידה. אכן ייתכן שמה שצוין בסעיף 7 דלעיל מצביע על כך שלפחות לקראת סיום ההליכים בתיק דגן הייתה התקרבות מסוימת לעבר הפרופורציות הראויות. מכל מקום, הסעד שיינתן ומה שייאמר עשויים ללמד כי ראוי היה לפעול באורח שונה.

9. בסופו של יום הגעתי לכלל מסקנה כי יש לתת לתובעת סעדים מצומצמים בהרבה מאלה שהיא עותרת להם בסיכומיה, כפי שייקבע להלן.

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי

13 בינואר 2013

ת"א 11-01-14706

הסעדים שיינתנו יהיו אלה:

א. חיוב הנתבע להעביר לתובעת עד 20.3.13 כל צילום שצילם עבורה במשך שנות העסקתו על ידיה הנמצא בחזקתו או בשליטתו או בחזקת מי מטעמו ואשר טרם הועבר לתובעת.

ב. חיוב הנתבע בתשלום פיצויים לתובעת בסכום של 10,000 ש"ח למועד פסק דין זה.

10. אסביר להלן כיצד הגעתי לתוצאה דלעיל.

ג. הבסיס והביסוס לתוצאה

11. בפתח ההנמקה אציין כי מקובלת עליי עמדת התובעת לפיה ההסכמה הדיונית שצוינה לעיל בסעיף 3 עשויה לחסום אותה רק מקבלת סעדים מסוימים, אך אין בה למונעה מהעלאת כל הטענות שהעלתה. כמו כן, אפילו הייתה אצל התובעת הרחבת חזית מסוימת, הרי שהסעדים הניתנים לה אינם חורגים ממה שהיא רשאית לעתור לו על יסוד כתבי הטענות.

12. לעניין הוראות החוק הרלבנטיות מפנים הצדדים הן לחוק זכויות יוצרים, 1911 והן לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007. בסעיף 5 לחוק זכויות יוצרים, 1911 נקבע:

"(1) בהתחשב עם הוראות חוק זה, יהא מחברה של יצירה הבעל הראשון של זכות-היוצרים בה: בתנאי –

...

(ב) אם היה המחבר עובד אצל אדם אחר עפ"י חוזה שירות או שוליות והיצירה נעשתה תוך כדי עבודתו אצל אותו אדם הרי, באין הסכם הקובע את ההיפך, יהא האדם שהעביד את המחבר הבעל הראשון של זכות היוצרים..."

**בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי**

13 בינואר 2013

ת"א 11-11-14706

בסעיף 34 לחוק מתשס"ח נקבע:

"מעביד הוא הבעלים הראשון של זכות היוצרים ביצירה שנוצרה על-ידי עובדו לצורך עבודתו ובמהלכה, אלא אם כן הוסכם אחרת".

13. מן האמור לעיל עולה כי יש חשיבות רבה להסכם העבודה שהיה בענייננו בין התובעת לבין הנתבע. מתוך הסכם זה יש חשיבות מרכזית לסעיף 7(ה) הקובע כי:
- "מוסכם וברור שכל הצילומים שיבוצעו על-ידי העובד הינם רכוש החברה כאשר התשלילים (נגטיב) יישארו רכוש העובד".**
- יש חשיבות גם לסעיף 6(ב) הקובע כי:
- "בתקופת עבודתו בחברה, יהיה העובד רשאי לעסוק בעבודה נוספת, בתנאי שעבודה זו לא מהווה ניגוד אינטרסים עם תפקידו בחברה".**

14. מהוראות סעיפי חוק אלה יחד עם מה שמצוין בהסכם – שאינו כולל הסכמה השוללת את הוראות החוק – עולה כי התובעת כמעבידה של הנתבע היא "הבעלים הראשון של זכויות היוצרים" בצילומים שצילם הנתבע במהלך עבודתו אצלה ולצורך אותה עבודה וכי הנתבע הוא הבעלים של זכויות היוצרים בתשלילים (שהם רכוש). משמעות הדברים היא שקיימות בעלויות מקבילות ומפוצלות במונח זה שהתובעת אמורה לקבל עותק קשיח של כל צילום שבוצע ולהיות הבעלים של העותקים הקשיחים של צילומים אלה ושל הזכויות הנובעות מכך ואילו הנתבע הוא הבעלים של התשלילים ושל הזכויות הנובעות מכך, הכוללות אפשרות להפיק עותקים נוספים של הצילומים ועשיית כל פעולה שמוקנית לבעל זכות היוצרים בתשלילים. בנוסף לכל שצוין עד כה אעיר כי ההסכמה הנ"ל עולה בקנה אחד עם סעיף 21 לחוק זכויות יוצרים, 1911 הקובע כי "האיש שהיה בעל הנגטיבה בעת עשייתה יהא דינו כמחבר היצירה". הצדדים אכן יכלו להסכים כי יחול ביחסים שביניהם דבר מה שונה, ואולם הם לא עשו זאת אלו קבעו בהסכם את שצויין לעיל.

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי

13 בינואר 2013

ת"א 11-14706-01

15. על האמור עד כה יש להוסיף כי לא רק שהצדדים קבעו בהסכם את שנקבע בו אלא שהם אף התנהלו בפועל לפי אותם עקרונות ובאותה רוח. מן הראיות עלה דווקא כי לא רק שהתובעת הסכימה בסעיף 6(ב) להסכם כי הנתבע יהיה רשאי לעבוד בעבודה נוספת שאין בה ניגוד אינטרסים לעבודתו אצלה אלא שהיא אף ידעה בפועל כי הוא עבד עבור גורמים אחרים ובכללם עיתון "גלובס", ולא ראתה בעיה בכך (ראו עדות הירש גודמן, ע' 6, ש' 12-14 וע' 7, ש' 1-6 ועדות הנתבע, ע' 26, ש' 20-26; וראו סעיף 15(ג) להסכם אשר עולה ממנו כי ניגוד אינטרסים קיים לגבי עיתונים בשפה האנגלית היוצאים בישראל).
16. כפועל יוצא מן האמור לעיל ובהמשך לכך רשאית התובעת לדרוש מן הנתבע למסור לה כל צילום כני"ל, תוך שהנתבע רשאי להשאיר אצלו את התשלילים (הנגטיבים) של אותם צילומים. כמו כן, סירובו של הנתבע למסור לתובעת את שעליו למסור הוא בבחינת פגיעה בזכויותיה של התובעת ובכלל זה בזכויות היוצרים שלה. זכויות ההחזקה והשימוש הן חלק בלתי נפרד מזכות הבעלות (ראו למשל סעיף 2 לחוק המיטלטלין, תש"א-1971). כפועל יוצא מכך מניעת החזקה מבעלת זכות היוצרים הוא הפרה מובנית של זכותה הקניינית.
17. בהמשך למה שנקבע לעיל יש לחייב את הנתבע להעביר לתובעת את כל העותקים הקשיחים של הצילומים שטרם העביר אליה. בהקשר זה הודה הנתבע כי לא העביר לתובעת צילומים שאיכותם ירודה וכי לפחות במקרה אחד העביר צילומים ל"גלובס" ולא לתובעת. על הנתבע להעביר לתובעת עותקים קשיחים של צילומים אלה וכן עותקים קשיחים של כל צילומים אחרים שצילם עברה במשך שנות העסקתו על ידיה הנמצאים בחזקתו או בשליטתו או בחזקת מי מטעמו. עם זאת מובהר ומודגש כי מדובר רק בעותקים קשיחים של צילומים שלא הועברו לתובעת עד כה, שכן לגבי כל מה שכבר הועבר יצא הנתבע ידי חובתו ואין לחייבו להעביר שוב מה שכבר העביר, על כל שעשוי להיות כרוך בכך (וזאת בין אם אותם עותקים מצויים ברשות התובעת, בין אם היו ברשותה והיא השמידה או איבדה אותם).

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי

13 בינואר 2013

ת"א 11-01-14706

18. מכח כל שנאמר הרי שפרט לחיוב הנתבע למסור לתובעת עותק קשיח מכל צילום כנייל, הרי שייאסר עליו לבצע פעולות או עסקאות רק בכל עותק קשיח שמסר ושימסור לתובעת. לעומת זאת, לא ייאסר עליו לבצע פעולות או עסקאות בתשלילים ובעותקים קשיחים נוספים שיפיק מהם.

19. לצד כל שנאמר עד כה (ובמיוחד בסעיף 15) יש לומר כי התובעת לא הוכיחה וממילא לא שכנעה כי נגרם לה נזק מהתנהלות הנתבע וגם לא כי הנתבע הפיק מהתנהלותו רווחים שהיה אסור לו להפיק. לעניין אי הוכחת נזקים די להפנות לכך שמנכ"לית התובעת הסתבכה על דוכן העדים בנסותה לבסס בכל זאת נזקים כאלה (ראו בעיקר פרוטוקול, ע' 18, ש' 3-27). בהמשך לכך ובכלל, נראה שלא בכדי במה שקשור בסעד הכספי מתמקדת התובעת בתביעת סעד ללא הוכחת נזק.

20. לכל שנאמר לעיל בסעיף 19 יש נפקות רבה לעניין הסעד הכספי שהתובעת זכאית לו. על כך יש להוסיף כי בדואר אלקטרוני ששלח מנהל תפעול ורכש של התובעת אל הנתבע (נספח 2 לכתב ההגנה) הוא מאשר כי התובעת לא דאגה לשמור את כל הצילומים שמסר לה הנתבע. בהמשך לאלה ובסופו של יום יש להשקיף על המכלול כעל "מסכת אחת של מעשים" המהווה "הפרה אחת" (כלשון סעיף 56ג) לחוק מתשס"ח). מדובר בהפרה מתמשכת שהתבטאה בסירוב למסור צילומים מסוימים אשר לא הוכח כי הסבה נזק לתובעת ואף לא כי צמח ממנה רווח לנתבע. כמו כן מדובר בעניין שבו זכויות יוצרים מסוימות אכן מוקנות לתובעת (מכח הסכם) אך היוצר האמיתית הוא הנתבע ואף ההסכם עצמו מעניק לו זכויות. במצב העניינים האמור הפרתה של זכות היוצרים היא במדרג הנמוך. לנוכח התמונה בכללותה יש מקום לפסוק לתובעת פיצוי ללא הוכחת נזק אך על הצד הנמוך ביותר, ואני מעמיד את סכום הפיצוי על 10,000 ש"ח למועד פסק דין זה.

ד. הערה בטעם חיתום

21. ציינתי בסעיף 8 דלעיל את התרשמותי הכללית ממערכת היחסים בין הצדדים. בסעיף 3 דלעיל צוין כי "התביעה דן היא אחת מני תביעות לא מעטות בין הצדדים".

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט רפאל יעקובי

13 בינואר 2013

ת"א 11-01-14706

יש לקוות שההכרעה שבפסק דין זה תפתח פתח לכך שהצדדים יסדירו את כל המחלוקות שנוותרו ביניהם בדרכים נאותות ובמידת האפשר גם בדרכי שלום.

ה. סוף דבר

22. **התוצאה האופרטיבית של פסק-דין זה היא כאמור לעיל, בסעיף 9.**

23. לנוכח התוצאה הסופית ביחס לתביעה המקורית ומכלול מה שנאמר בפסק דין זה, **לא ייעשה צו להוצאות וכל צד ישא בהוצאותיו.**

ניתן בהיעדר הצדדים היום, ב' בשבט תשע"ג, 13 בינואר 2012.

רפאל יעקובי, שופט